

Konstitutionsutskottet

Ink 2011-04-04

Dnr 050-2323-2010/11

Stockholm 2011-04-04

Begäran om granskning av näringsministerns och finansmarknadsministerns styrning av Vattenfall och andra statligt ägda bolag i frågor om ersättningar till vissa ledande befattningshavare

Till Konstitutionsutskottet

Regeringen beslutade den 20 april 2009 Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. De utgör en del av den statliga ägarpolicyn och avser företag som staten genom sitt ägande har ett bestämmande inflytande över på sätt som anges i 1 kap. 11 § aktieföretagslagen. När riktlinjerna infördes framförde näringsministern, finansministern och finansmarknadsministern i en artikel på DN-debatt (24 mars 2009) bland annat att i de bolag som staten äger, alliansregeringen skulle ta ansvar fullt ut. De anförde att alla möjligheter till rörlig ersättning och bonus skulle stängas och att alla de högsta cheferna i statligt ägda företag enbart ska ha fast ersättning. Reglerna omfattar alla ledande befattningshavare.

Det har nu framkommit uppgifter om att de statligt ägda företagen SJ, Vattenfall och Telia Sonera agerat för att kringgå riktlinjerna. Särskilt graverande är fallet beträffande Vattenfall där det framkommit uppgifter om att såväl ledande befattningshavare i moderbolaget som i utländska dotterbolag, tillerkänts ersättningar i strid med riktlinjerna. Vattenfall har exempelvis angett att de för sin del anser att chefer för helägda dotterbolag inte är ledande befattningshavare som omfattas av regeringens riktlinjer. Det har också framkommit att person anställd inom regeringskansliet (chef för enheten för statligt ägande på näringsdepartementet) berett ärende om otillåtet avtal med Vattenfalls fd VD. Det framkommer flera uppgifter dag efter dag om hur Vattenfall i olika delar av världen agerar på sätt som strider mot riktlinjerna. Mot bakgrund av det anförda synes det oss som att regeringen utåt agerar på ett sätt men inåt och gentemot bolagen agerar på ett annat sätt- ett sätt som innebär att ersättningar som strider mot riktlinjerna accepteras. Den enda åtgärd regeringen vidtagit är att i slutet av mars 2011 sparka Vattenfalls styrelseordförande. Därefter har fd VD frivilligt beslutat återbetala de felaktiga ersättningarna. Då har felaktigheterna pågått under en

mycket lång tid. Vår sammantagna bild är att riktlinjerna är en politisk produkt som regeringen inte i sak agerar för att genomföra.

Styrning av aktiebolag är reglerat i aktiebolagslagen. Till detta kommer att dessa regler om styrning oftast kompletteras med avtal mellan aktieägare, i de fall där flera aktieägare finns i ett bolag. Ersättningar till ledande befattningshavare regleras i sin tur i anställningsavtal mellan den anställde och företaget.

Näringsministern ansvarade fram till valet 2010 för styrningen av de statliga bolagen. Därefter har ansvaret överflyttats till finansmarknadsministern.

Undertecknade begär nu att konstitutionsutskottet skall granska

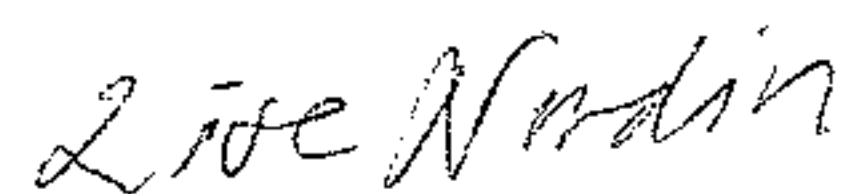
– om näringsministerns och därefter finansmarknadsministerns styrning av de statliga bolagen – i frågor rörande ersättningar till ledande befattningshavare - skett på ett sätt som varit förenlig med aktiebolagslagen eller andra direktiv för de statliga bolagen som regeringen beslutat,

– om näringsministerns och därefter finansmarknadsministerns styrning av de statliga bolagen – i ovan angivna frågor – inneburit att åtgärder vidtagits för att aktiebolagslagen och andra direktiv för de statliga bolagen, tillämpas på korrekt sätt och

– om näringsministern och därefter finansmarknadsministern i övrigt vidtagit åtgärder för att statens medel i de statliga bolagen förvaltas på ett så effektivt sätt som möjligt.

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot (MP)

Lise Nordin
Riksdagsledamot (MP)